

Handig inzetbare slotopdracht

Kaartjes om de stof door te nemen

Geen tijd om een slotopdracht bij een onderwerp te bedenken? Deze werkvorm is handig, omdat het vooral de leerlingen zijn die nogmaals bezig zijn met het onderwerp. Leerlingen gaan aan de hand van een aantal kaartjes waarop u heeft genoteerd waar ze zich op moeten focussen aan de slag met de lesstof.

Lisa Oskamp is redacteur van Kleio.

Wat?

Leerlingen maken kaartjes die passen bij het behandelde onderwerp.

Voor wie?

Deze actieve werkvorm kan in elke leerlaag en op elk niveau gebruikt worden. Het niveau van de oefening is aan te passen, want u geeft per kaartje aan waar de leerlingen naar op zoek moeten. In de onderbouw kunt u wat meer vragen naar de hoofdbegrippen en zult u de leerlingen wat meer moeten sturen, terwijl u in de bovenbouw naar complexere zaken kunt vragen.

Hoe werkt het?

Om het concreter te maken leg ik de werkvorm met kaartjes eerst uit aan de hand van een voorbeeld. Daarna vertel ik hoe je dit voorbeeld kan aanpassen voor andere onderwerpen. Het voorbeeld gaat over de Amerikaanse presidenten en de Vietnamoorlog, een onderwerp dat ik heb behandeld in vwo 5.

U kunt deze opdracht en de bijbehorende kaartjes uitprinten (te vinden op de website van Kleio).¹ De leerlingen gaan in tweetallen kaartjes maken die passen bij de Vietnamoorlog. Het doel is dat de leerlingen de Amerikaanse presidenten die iets te maken hebben gehad met de Vietnamoorlog kunnen koppelen aan hun politieke kleur en hun aandeel in de oorlog. Daarom vullen de leerlingen vier kaartjes in per president. Het gaat in dit geval om de presidenten Eisenhower, Kennedy, Johnson en Nixon. Ze schrijven de naam, de machtsperiode en de partij van de president op een kaartje. Verder noteren ze de politiek van de president in de Koude Oorlog op een kaartje en de (militaire) strategie in de Vietnamoorlog op een ander kaartje. Op het laatste kaartje moeten ze de successen en mislukkingen van de betreffende president benoemen en een gek feitje. Leerlingen moeten hun boek gebruiken en mogen daarnaast ook nog hun telefoon (of een ander apparaat) gebruiken om informatie op internet te zoeken.

¹ Deze opdracht is ontwikkeld en ter beschikking gesteld door mijn collega Colette Bakkes.

Als enkele tweetallen klaar zijn, ruilen zij hun kaartjes met een ander tweetal om te kijken of de presidenten goed te herkennen zijn. Als dit is gebeurd, kan het tweetal nog een aanvullende opdracht doen. Het gaat daarbij om de rol van China en de Sovjet-Unie en het (militaire) succes van Noord-Vietnam. De leerlingen moeten een opdracht bedenken die uitvoerbaar is voor een ander tweetal. Het doel is dat de leerlingen de rol van China, de Sovjet-Unie en Noord-Vietnam goed in kaart kunnen brengen. Door het ontwerpen van een opdracht over de rol van deze landen, checken de leerlingen als het ware of zij de stof begrijpen. Leerlingen zouden bijvoorbeeld een 'welk woord weg?' kunnen maken of een aantal stellingen kunnen verzinnen. Voorwaarde is wel dat de opdracht op het niveau van de klas is. Meestal werkt de gehele klas niet op hetzelfde tempo. Het zal waarschijnlijk zo zijn dat een aantal tweetallen al bezig is met de tweede opdracht terwijl andere leerlingen de eerste opdracht nog aan het afronden zijn. Het is handig om als docent steeds rond te lopen en de leerlingen door vragen te stellen aan te moedigen zo precies mogelijk te zijn. Gezien de beperkte ruimte op het kaartje moeten zij goed nadenken hoe ze bijvoorbeeld de politiek van een bepaalde president in de Koude Oorlog kernachtig weergeven. Als de eerste opdracht door ieder tweetal is afgerond, kunt u die klassikaal bespreken met de klas. Hoe gedetailleerd u dat doet, hangt af van wat u al gecheckt heeft toen u door de klas liep. De hoofdlijnen zijn in ieder geval redelijk snel per president door te lopen. U kunt door vragen te stellen ook nog ingaan op de verbanden tussen het beleid van de presidenten. Het is ook goed om even stil te staan bij het gekke feitje dat de leerlingen bij elke president moesten noteren, want leerlingen komen met de leukste dingen!

Ander onderwerp

Hoe is deze werkvorm te gebruiken bij een ander onderwerp? De kaartjes gaan over een leider, zijn politiek, zijn strategie in de oorlog en zijn successen en mislukkingen. Dit zijn zaken die toepasbaar zijn op vele onderwerpen. Denk bijvoorbeeld aan de

Nederlandse Opstand, waarbij leerlingen kaartjes kunnen maken bij Willem van Oranje, Karel V, Filips II en Alva. Een andere toepassing is een aantal Europese landen in de tijd van de Tweede Wereldoorlog, bijvoorbeeld Duitsland, Italië, Engeland en Frankrijk. U hoeft alleen de titels van de kaartjes op het werkblad aan te passen. U kunt bijvoorbeeld op kaartje 1 vragen naar: de naam van de leider, van wanneer tot wanneer hij heerste en de politieke stroming die hij aanhing. Kaartje 2 kan gaan over de politiek die de leiders voerden in de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog. Kaartje 3 kan gaan over de (militaire) strategie van het land tijdens de Tweede Wereldoorlog en het laatste kaartje over de successen en mislukkingen en het gekke feitje kan zo blijven. De tweede opdracht is ook nog steeds mogelijk door de leerlingen een opdracht te laten bedenken voor een ander tweetal waarbij ze ingaan op de rol van een ander land in de tijd van de Tweede Wereldoorlog. Of leerlingen zouden de rol van een van de vier landen wat meer uit kunnen diepen aan de hand van hun zelf bedachte opdracht.

Leerlingen uit vwo 5 van PCC Het Lyceum uit Alkmaar werken aan hun kaartjes.

Moment van de lessencyclus

Deze werkvorm kan het beste na het behandelen van het onderwerp gedaan worden, bijvoorbeeld vlak voordat de toets plaatsvindt. De leerlingen gaan namelijk aan de hand van deze opdracht zelf na of ze alles begrijpen. Mijn vwo 5-klas reageerde enthousiast op deze werkvorm. Alle tweetallen gingen direct aan het werk en waren er ruim een lesuur mee bezig. Merlijn vond het een goede opdracht, omdat je actief bezig bent met de stof. 'Het is een spelachtige manier die mij geholpen heeft om dingen beter te onthouden,' zegt hij. Brenna is van mening dat 'het een leuke manier is om de lesstof te behandelen. Het is fijn om zo afwisseling in de lessen te hebben'. De mening van Senna zou goed op een kaartje passen: 'Ik vond het wel tof en leerzaam.' ■